

Raad van Toezicht: “2007 geen toetsingsjaar als voorgaande jaren”

De Raad van Toezicht heeft zijn Verslag van de werkzaamheden 2007 gepubliceerd¹. In het verslagjaar is wederom een verbetering te constateren in de uitkomsten van de toetsingen en hertoetsingen ten opzichte van voorgaande toetsingsjaren. De in 2005 ingezette trend is voortgezet: er is nog steeds sprake van een stijgende lijn in kwaliteit. In dit artikel worden de bevindingen van de Raad en de ontwikkelingen in het toetsingsjaar 2007 nader uiteengezet.

MR. A.J.W.M. JURGENS, VOORZITTER VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

Het verslagjaar was geen gebruikelijk toetsingsjaar. De Raad heeft zich ook in 2007 nog geconfronteerd gezien met de gevolgen van een in 2006 gedane uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven (verder: Cbb) die onder meer consequenties heeft gehad voor de positie van de Raad, het regelgevend kader waarbinnen hij zijn werkzaamheden uitoefent. ▀

fent en de uitvoering van de periodieke preventieve (her)toetsingen.

Het vorige toetsingsjaar heeft zich vooral gekenmerkt door de gevolgen van de beslissing van het NOvAA-bestuur dat, als gevolg van de uitspraak van het CBB, de Raad uitvoering moest geven aan een afwijkende procedure ter wille van een goede voortgang van de toetsingen. Deze procedure hield in dat de voor toetsing geselecteerde accountantspraktijken een opdrachtbevestiging dienden te ondertekenen alvorens (her)toetsing kon plaatsvinden. Door ondertekening van deze opdrachtbevestiging werd ingestemd met de betaling van de aan de toetsing verbonden kosten. Deze "vrijwilligheid" heeft ertoe geleid dat uiteindelijk slechts circa 10% van de aangeschreven kantoren een toetsing heeft laten uitvoeren, hetgeen onder meer gevolgen heeft gehad voor de jaarplanning en het behalen van de kwantitatieve doelstellingen die de Raad zich begin 2007 had gesteld.

Verder kenmerkte het jaar 2007 zich door de inwerkingtreding van nieuwe beroepsregelgeving en de discussies die daarom-

trent werden gevoerd. De Verordening Gedragscode voor accountants en Nadere Voorschriften zijn per 1 januari 2007 in werking getreden. De Raad heeft zijn Oriënterende Vragenlijst, toetsingsprogramma's en overige toetsingsdocumenten op een groot aantal onderdelen aangepast. In de Algemene Ledenvergadering van juni 2007 zijn de aangepaste verordeningen, waaronder die verordeningen die voor de Raad van belang zijn, door een meerderheid van de aanwezige AA's aangenomen. Hiermee is het standpunt van een overgrote meerderheid van de NOvAA-leden, inhoudende dat toezicht op kwaliteit binnen de beroepsgroep noodzakelijk is, nogmaals bevestigd, ondanks de oproep van enkele leden om het stelsel van kwaliteitsbeheersing te verlaten. Het toezicht op de kwaliteit van dienstverlening van de AA-accountant beoogt naast de handhaving en vergroting van het maatschappelijk vertrouwen in het werk van de AA ook de bescherming van de beroepsgroep.

Verandering samenstelling Raad

De heer H. Geerlofs AA heeft medio 2007, als gevolg van het aanvaarden van de

(parttime-)functie van hoofd van de afdeling Beroep en Beleid van de NOvAA, zijn functie als raadslid neergelegd. Hij staat de Raad sedertdien als vaktechnisch adviseur terzijde. Inmiddels is in zijn opvolging voorzien door de benoeming van de heer drs. A.A.V.M. Otten AA.

Regelgevend kader en positie van Raad

In de door de Algemene Ledenvergadering van de NOvAA in 2002 genomen besluiten met betrekking tot de noodzaak van borging van de kwaliteit van het functioneren van AA's en hun accountantspraktijken door middel van toetsingen, liggen ook de verantwoordelijkheden vast van het NOvAA-bestuur, de individuele leden van de NOvAA en de Raad van Toezicht.

Als gevolg van de hiervoor reeds genoemde uitspraak van het CBB is door het bestuur van de NOvAA voorzien in een regeling van mandaat, volmacht en machtiging voor de leden van de Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's die op 19 oktober 2006 in werking is getreden². Op basis van het aan de Raad verleende mandaat oefent hij sedertdien, namens het bestuur van de NOvAA, de bevoegdheden uit die zijn

Tabel 1. Uit te voeren periodieke preventieve toetsingen en hertoetsingen 2007

Periodieke Preventieve Toetsingen en hertoetsingen 2007		
	Aantal 2007	Aantal 2006
Reguliere toetsingsselectie Raad van Toezicht	354	358
Te toetsen accountantspraktijken uit eerdere toetsingsselecties	153	119
Hertoetsingen (art. 12 Verordening op de PPT)	147	84
Te toetsen accountantspraktijken overgedragen door CTK/NIVRA	13	+
Subtotaal	667	561
Geen accountantspraktijk meer c.q. geen professionele diensten meer verricht (artikel 2 VPPT)	81	79
Dossieroverdracht op basis van accreditatie (CTK/NIVRA of SRA)	82	70
Tijdelijke vrijstelling op basis van art. 14 Verordening PPT	126	126
Tijdelijke vrijstelling c.q. uitstel op basis van bijzondere omstandigheden (o.a. aanvraag Wta-vergunning AFM)	92	109
Totaal te toetsen accountantspraktijken 2007	286	177
Uitgevoerde (her)toetsingen op basis van opdrachtbevestigingen	35	
Aantal accountantspraktijken dat de opdrachtbevestiging niet heeft ondertekend	251	+
	286	

opgenomen in de Verordening op de Raad van Toezicht en de Periodieke Preventieve Toetsing. Bij de inrichting van het mandaat is in overeenstemming met de bedoeling van de Ledenvergadering gehandeld. De mandaatconstructie kent, krachtens artikel 10:3 lid 3 van de Algemene wet bestuursrecht, een beperking. Het NOvAA-bestuur mag aan de Raad niet de bevoegdheid mandateren om te beslissen op bezwaren tegen besluiten die door de Raad in mandaat zijn genomen. De afwikkeling van bezwaarprocedures is derhalve een (directe) verantwoordelijkheid van het NOvAA-bestuur geworden. Dientengevolge heeft de NOvAA medio 2007 een (algemene) onafhankelijke commissie voor bezwaarschriften, onder voorzitterschap van de heer mr. J.J.H. Suyver, in het leven geroepen en is een reglement van orde voor deze commissie en haar werkzaamheden door het NOvAA-bestuur vastgesteld³.

De doelstelling

De doelstelling respectievelijk de taak van de Raad is het uitvoeren van periodieke preventieve toetsingen onafhankelijk van de getoetsten en, indien sprake is van een redelijk vermoeden van niet-naleving van de voor accountants geldende beroepsnormen, het instellen van onderzoeken. De onafhankelijkheid van de Raad in de uitvoering van zijn werkzaamheden wordt gewaarborgd door zowel de samen-

stelling van de Raad als de wijze waarop de leden van de Raad worden benoemd (namelijk voor een vaste periode), evenals door de vrijheid die de Raad heeft om, binnen de kaders van het mandaat en de relevante verordeningen, zijn eigen beleid en werkwijze te bepalen. Daarbij kan de Raad zelfstandig een klacht bij de tuchtrechter indienen, wanneer hem bij de uitoefening van het toezicht feiten of omstandigheden zijn gebleken op grond waarvan verwacht mag worden dat zij zullen leiden tot het opleggen van een tuchtrechtmaatregel, dan wel gegrondverklaring van de klacht.

Over de doelstelling respectievelijk de aan de Raad in 2002 door de ALV gegeven opdracht en de wijze van het uitgeoefende toezicht zal het NOvAA-bestuur in 2008 schriftelijk verslag doen aan haar leden. In de Verordening op de Raad van Toezicht is een evaluatiebepaling (artikel 13) opgenomen die dit van het bestuur vraagt. In het bijzonder dient hierbij te worden ingegaan op de vraag naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van het door de Raad uitgeoefende toezicht. Daartoe is medio 2007 een evaluatieregiegroep gevormd, een deskstudy (op dossierniveau) uitgevoerd en een bevindingenonderzoek onder getoetsten en toetsers gedaan. Het NOvAA-bestuur heeft het evaluatieverslag inmiddels op de NOvAA-website gepubliceerd.

De periodieke preventieve (her)toetsingen 2007

Zoals in de inleiding reeds kort is gemeld, heeft het NOvAA-bestuur in maart 2007 besloten om, ter wille van de noodzakelijke voortgang van de toetsingen, accountantspraktijken te verzoeken zich voorafgaande aan de toetsingen bereid te verklaren de hieraan verbonden kosten te voldoen. De belangrijkste overweging die aan deze beslissing ten grondslag lag was, dat naar de mening van het NOvAA-bestuur, de door de Ledenvergadering in 2002 gezamenlijk gemaakte afspraken ten aanzien van het borgen van de kwaliteit van de beroepsgroep door middel van toetsingen nog altijd valide zijn. Deze beslissing heeft gevolgen gehad voor het aantal in het verslagjaar uit te voeren toetsingen en het verloop daarvan. Een ongedacht klein aantal accountantspraktijken heeft positief op het dringende verzoek om medewerking gereageerd (zie ook tabel 1).

Voor het toetsingsjaar 2007 zijn 354 nieuwe accountantspraktijken voor toetsing geselecteerd. Daarbij zijn gevoegd de hertoetsingen en de praktijken die eerder in de voorliggende jaren waren geselecteerd, maar om diverse redenen nog niet waren getoetst. In het verslagjaar kwamen derhalve aanvankelijk 667 accountantspraktijken voor toetsing in aanmerking. Gedurende het verslagjaar zijn door de Raad in totaal 381⁴ accountantspraktijken (circa 57%) om diverse redenen, doch voornamelijk op basis van de gebruikelijke vrijstellingsgronden, (tijdelijk) van toetsing vrijgesteld. De Raad heeft besloten om de toetsing van accountantspraktijken die bij de AFM een Wta-vergunning hadden aangevraagd, in afwachting van de nog te maken nadere werkafspraken met de AFM, eveneens op te schorten. Derhalve stond de Raad medio 2007 voor de taak om 286 (her)toetsingen in 2007 uit te voeren.

Begin april hebben de voor toetsing in aanmerking komende accountantspraktijken een briefontvangen met het verzoek om een opdrachtbevestiging te ondertekenen. Slechts 107 praktijken hebben dit gedaan, waarvan 72 praktijken de toetsing in een later stadium om diverse redenen alsnog niet hebben laten doorgaan door onder andere intrekking van de opdrachtbevestiging. Dit alles resulteerde uitein-

delijk in de uitvoering van het teleurstellende aantal van 35 (her)toetsingen.

Opzet toetsingen

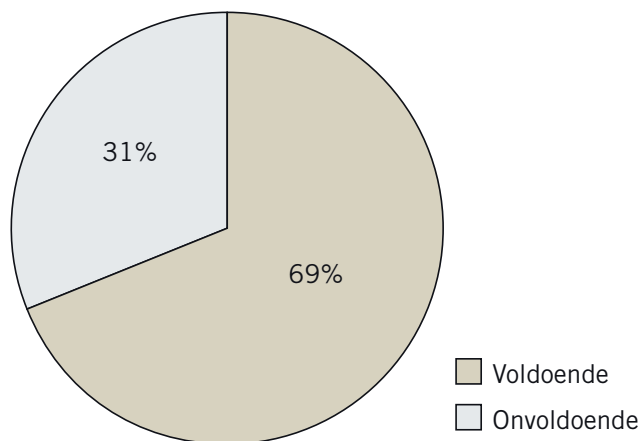
Een accountantspraktijk dient te beschikken over een stelsel van kwaliteitsbeheersing dat voldoet aan algemeen aanvaarde normen voor de beroepsuitoefening⁵. De toetsing houdt een onderzoek in, waarbij wordt nagegaan of het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing in opzet en werking voldoet aan deze normen. De toetsing wordt uitgevoerd aan de hand van door de Raad vastgestelde toetsingsdocumenten die door hem via het voor alle AA's toegankelijke (besloten) deel van zijn website bekend worden gemaakt.

Het uitvoeren van een toetsing komt neer op het vergelijken van de overgelegde documentatie met de door de beroepsorganisaties gestelde normen en overige wet- en regelgeving. De bevindingen van de toetsers dienen gebaseerd te zijn op de vast te stellen feiten en dus niet op goede voornemens voor de (nabije) toekomst. Deze bevindingen worden vastgelegd in het toetsingsverslag, dat de basis vormt voor het advies van de toetsers met betrekking tot het eindoordeel van de Raad. Het behoeft geen betoog dat een dergelijke voor de getoetste accountantspraktijk belangrijke oordeelsvorming uiterst zorgvuldig tot stand dient te komen en daarom op een eenduidige wijze aan het papier moet worden toevertrouwd. De Raad staat om die reden steeds uitvoerig stil bij de overwegingen die de toetsers bij het advies voor een eindoordeel hebben laten meewegen en besteedt in zijn eindoordeel bijzondere aandacht aan de motivering van zijn oordeel.

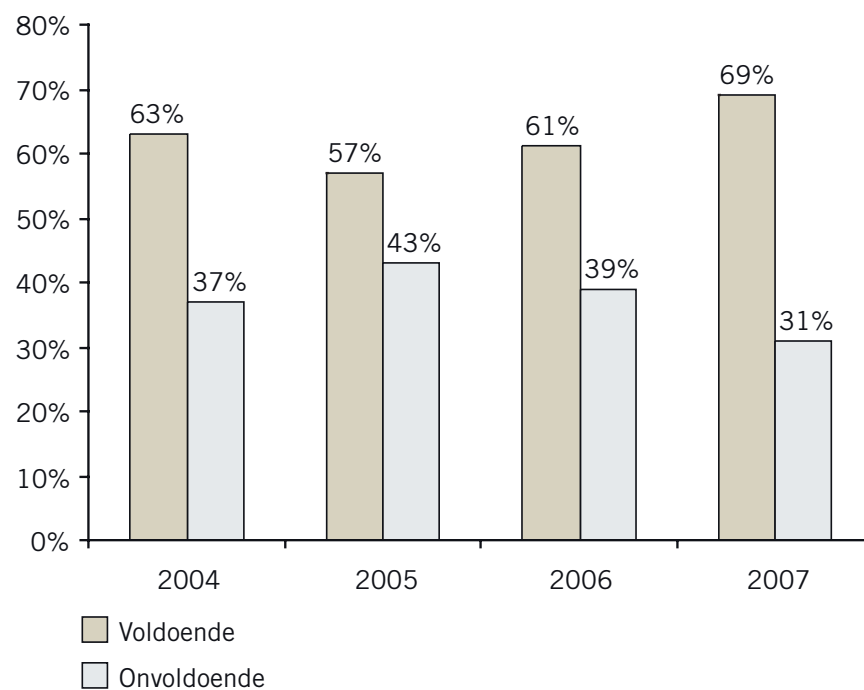
Uitkomsten (her)toetsingen 2007

Bij de uitoefening van het accountantsberoep staan deskundigheid en betrouwbaarheid voorop. Accountants hebben een langdurige en brede opleiding achter de rug, waardoor zij goed zijn voorbereid op hun maatschappelijke taak. Gebruikers van accountantsdiensten moeten kunnen afgaan op de uitkomsten van het werk van de accountant. Zij baseren hun beslissingen mede op het oordeel dat de accountant heeft afgegeven bij financiële verantwoordingen. De Raad heeft in het verslagjaar en eerdere toetsingsjaren geen

Grafiek 1. Totaaluitkomst van de (her)toetsingen 2007 (Raad, CTK en SRA tezamen).

Grafiek 2. Resultaten (her)toetsingen RvT, CTK en SRA tezamen 2004 t/m 2007

aanwijzingen kunnen vinden voor een systematisch voorkomende misstand in het accountantsberoep.

Gezien de maatschappelijke en politieke ontwikkelingen is de aandacht van de Raad ook in het jaar 2007 vooral op de geconstateerde feiten gevestigd in relatie tot de daarvoor geldende normen en het daaraan vooraf door de Raad toegekende

gewicht. Slechts de geconstateerde feitelijke toestand, en niet de aanwezigheid van de goede voornemens, is van doorslaggevende aard geweest voor de beoordeling van het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing van de getoetste accountantspraktijk ten tijde van de toetsing.

Bij 69% van de in 2007 door de Raad en de geaccrediteerde koepelorganisaties geza-

menlijk onderzochte situaties is men tot het oordeel gekomen dat het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Bij 31% van de getoetste accountantspraktijken was de aangetroffen situatie van een dusdanige aard dat tot het oordeel “voldoet niet” moest worden gekomen (zie ook grafiek 1). Wanneer het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing van een accountant-praktijk door de Raad is beoordeeld als voldoende, houdt dit in dat het stelsel, voor wat betreft het geheel, voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Bij het eindoordeel kunnen niettemin aanbevelingen worden gedaan inzake “relatief eenvoudige” tekortkomingen die door het toetsingsteam zijn geconstateerd, doch welke niet van doorslaggevende aard zijn geweest bij het vellen van een eindoordeel. De Raad heeft in het verslagjaar ook gesprekken gevoerd met AA's, die op grond van de bevindingen van de toetsers een negatief eindoordeel zouden hebben gekregen, doch waarvan de Raad van mening was dat het stelsel van kwaliteitsbeheersing met relatief eenvoudige aanpassingen, op korte termijn alsnog zou kunnen voldoen aan de algemeen aanvaarde normen. Met deze AA's zijn afspraken gemaakt over de op korte termijn door te voeren verbeteringen.

Wanneer de conclusie van de Raad luidt dat het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing van een accountantspraktijk (excl. AFM domein) niet voldoet aan de daaraan te stellen eisen, komt de Raad in beginsel tot een dergelijke eindconclusie op basis van meerdere geconstateerde negatieve bevindingen. Met dien verstande dat, wanneer de toetsers met betrekking tot één der toetsingsonderdelen reeds tot de slotsom komen dat deze niet voldoet, dit kan inhouden dat ook het voorgestelde eindoordeel “voldoet niet” kan worden gegeven. Dit is mede afhankelijk van de aard van de geconstateerde gebreken. Dit is in het verslagjaar niet voorgekomen.

Analyse toetsingsuitkomsten

Met name ten aanzien van de (overigens nauw met elkaar samenhangende) onderdelen “uitvoering van de werkzaamheden” en “documentatie van de werkzaamheden” blijken AA's relatief vaker dan ten aanzien van de overige aspecten

van de toetsing, achter te blijven bij hetgeen van hen verwacht zou mogen worden. Met name door accountantspraktijken die enkel aan assurance verwante opdrachten uitvoeren, wordt op het laatste aspect (documentatie) een opvallend hoog percentage onvoldoende behaald. Het in een werkprogramma, voorafgaand door de AA goedgekeurd, bijhouden van de verrichte werkzaamheden, alsmede het in het dossier vastleggen van de feitelijke bevindingen naar aanleiding van die werkzaamheden, schiet er in de praktijk, wellicht onder de druk van de dagelijkse werkzaamheden, regelmatig bij in. Ook de toegankelijkheid van de dossiers, alsmede het aantal en de inhoud van de in de dossiers opgenomen specificaties voldeden in een groot aantal gevallen niet aan de daartoe door de beroepsgroep gestelde normen. Hierdoor is het voor de Raad, maar ook voor degene die als waarnemer voor de desbetreffende AA zou moeten invallen, niet of nauwelijks mogelijk zich een goed beeld te vormen van de aan een jaarrekening ten grondslag liggende feiten en van de deugdelijke grondslag van de bij die jaarrekening afgegeven verklaring.

Het is een enkele maal voorgekomen dat de Raad schendingen constateerde van de tot het fundament van het accountantsberoep gerekende normen (bijvoorbeeld de beginselen ten aanzien van het stelsel van kwaliteitsbeheersing en kwaliteitsbeoordeling, de objectiviteit c.q. onafhankelijkheid, deskundigheid en geheimhouding). Situaties waarin werd samengewerkt in een omgeving waarin de organisatie niet voldeed aan de eisen die daaraan door de beroepsgroep worden gesteld (aangaande de zeggenschapsverhouding, het hebben van een beroepsaansprakelijkheidsverzekering en een waarnemingsovereenkomst), werden daarbij door de Raad aangetroffen. Deze situaties werden overigens, op aandringen van de Raad, meestal relatief snel aangepast aan de daartoe gestelde regels. In het verslagjaar bleek een aantal accountants niet volledig aan de verplichting tot permanente educatie te hebben voldaan. Voor zover het stelsel van interne kwaliteitsbeheersing van de desbetreffende accountantspraktijk als onvoldoende werd beoordeeld, zal bij de aangekondigde

hertoetsing worden nagegaan of de achterstand in educatie in voldoende mate is ingelopen.

Verbetering uitkomsten (her)toetsingen

De Raad stelt met voldoening vast dat in het verslagjaar een duidelijke verbetering is te constateren in de uitkomsten van de hertoetsingen ten opzichte van de reguliere toetsingen, maar ook in de totaaluitkomsten ten opzichte van voorgaande toetsingsjaren. Vanaf 2005 is een stijgende lijn in kwaliteit te constateren (zie ook grafiek 2). Geen van de in 2007 hertoetste accountantspraktijken heeft het oordeel “voldoet niet” gekregen. Hieruit kan worden afgeleid dat de eerder getoetste accountantspraktijken hebben geïnvesteerd in het stelsel van kwaliteitsbeheersing en extra inspanningen hebben geleverd als het gaat om kwaliteitsbeleid. De toetsingen van de Raad en geaccrediteerde koepelorganisaties hebben wat dat betreft vruchten afgeworpen. Dit erkent ook een aantal van de door de Raad hertoetste accountantspraktijken. Zij hebben aangegeven de toetsingen als positief te hebben ervaren en hebben de eerder gedane aanbevelingen ter harte genomen en in de praktijk gebracht.

Tot slot: veranderingen in het accountantsberoep

Het afgelopen jaar heeft zich in het accountantsberoep een aantal belangrijke veranderingen voltrokken. Hoewel inhoudelijk veel bij het oude is gebleven, heeft met name de omvang van de veranderingen bij veel leden de indruk achtergelaten dat het accountantsberoep steeds meer gereguleerd wordt en dat deze regulering met name in de MKB-praktijk zijn doel voorbij schiet. Ook het NOvAA-bestuur en de Raad zijn zich van deze ontwikkeling bewust. Het NOvAA-bestuur heeft daarom in de zomer van 2006 besloten om aan de Commissie Regelgeving opdracht te geven voorstellen te doen om de regelgeving te verminderen zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van het werk van accountants. In juni van het jaar 2007 is het rapport aan de voorzitters van de NOvAA en het NIVRA aangeboden. Het NIVRA, dat weliswaar ook deelnam in de commissie van de NOvAA, heeft ook een eigen commissie naar de regelgeving laten kijken. De ▀

Toetsingsbeleid: handhaving doelstelling, inhoud en systematiek

Gebleken is dat "in het veld" nog de nodige vragen bestaan als het gaat om de doelstelling, de inhoud en de systematiek van de door de Raad van Toezicht uitgevoerde toetsingen, alsmede het beleid dienaangaande. Om hierin helderheid te verschaffen, geeft de Raad het volgende overzicht.

Doelstelling toetsingen

De algemene doelstelling van het door de Raad uitgeoefende toezicht is het bevorderen van de kwaliteit van de dienstverlening door (openbare) AA-accountants. Hiermee wordt in het bijzonder beoogd het vertrouwen van het maatschappelijk verkeer in het werk van de AA te handhaven en vergroten.

Toetsingssystematiek

Procedure

Een toetsing wordt, in wisselend teamverband, altijd door (minimaal) twee AA-accountants uitgevoerd. De Raad beoogt hiermee de grootst mogelijke objectiviteit te bereiken. Daarbij kunnen de toetsers bogen op een ruime ervaring in het openbare accountancyberoep. Zij hebben een toetserscursus gevolgd, wonen jaarlijks de Toetsersbijeenkomst bij en worden bij het toetsen (continu) begeleid.

Voorafgaand aan de toetsing dient de te toetsen accountantspraktijk de Oriënterende Vragenlijst in te vullen. Deze lijst wordt door de toetsers vooraf bestudeerd, waardoor zij al enig inzicht in de praktijksituatie hebben. Hierdoor kunnen de toetsers zich tijdens de toetsing voornamelijk richten op het toetsen van dossiers (c.q. de werking van het interne kwaliteitsstelsel).

De toetsers doen de Raad, op basis van gezamenlijk bereikte overeenstemming ten aanzien van de ten kantore geconstateerde feiten, een voorstel voor een eindoordeel. Dit kan een voldoende of een onvoldoende zijn. De toetsers hebben van de Raad de

instructie gekregen hierbij geen rekening te houden met plannen voor verbetering in de toekomst.

De conclusies van het toetsingsteam worden met de betrokken AA('s) aan het einde van de toetsingsdag besproken. Dit gesprek wordt vastgelegd in het besprekingsverslag. Het complete toetsingsverslag (incl. toetsingsprogramma's) wordt door het secretariaat van de Raad binnen drie weken na toetsing aan de accountantspraktijk gezonden met het verzoek hierop desgewenst te reageren. Indien een inhoudelijke reactie volgt, wordt deze ter becommentariëring doorgezonden aan het toetsingsteam. Na ontvangst van dit commentaar beoordeelt de Raad het toetsingsdossier en het voorstel voor het eindoordeel marginaal in zijn plenaire vergadering en stelt het definitieve eindoordeel vast.

Toetsingsonderdelen

De kantoor situatie en de dossiers worden aan de hand van de volgende onderdelen beoordeeld:

1. beroepseisen (VGC, Nadere Voorschriften);
2. vaardigheden en bekwaamheden personeel;
3. acceptatie en continuering van opdrachten;
4. planning werkzaamheden;
5. uitvoering werkzaamheden;
6. inschakelen van deskundigen;
7. documentatie van de werkzaamheden;
8. rapportering.

De toetsers bepalen voor elk onderdeel van de toetsing of aan de daaraan te stellen eisen wordt voldaan. Op grond van die (sub)onderdelen stellen zij hun voorstel aan de Raad voor een eindoordeel vast (recapitulatie). Indien het eindoordeel een onvoldoende is, wordt een verbeteringstraject ingezet en binnen twee jaar een hertoetsing uitgevoerd.

betreffende commissie rapporteerde eveneens in juni van het verslagjaar. Vanaf dat moment hebben de NOvAA en het NIVRA landelijk discussiebijeenkomsten gehouden om de reacties van de leden te vernemen. Ook kon via internet en via ingezonden brieven worden gereageerd. Een redactiecommissie heeft alle opmerkingen van de leden verwerkt tot een advies dat aan de besturen van de NOvAA en het NIVRA is aangeboden. De besturen hebben besloten om het rapport van de redactiecommissie begin november 2007 aan de leden ter beschikking te stellen. De leden zijn in de gelegenheid gesteld om op het rapport van de redactiecommissie te reageren. Deze reacties zijn aan het eind

van het eerste kwartaal 2008 verzameld en gewogen. Inmiddels hebben de besturen van de NOvAA en het NIVRA overeenstemming bereikt over de contouren van de regelgeving voor de samenstellingspraktijk. De voorstellen van beide besturen richten zich vooral op vereenvoudiging door verduidelijking van de regelgeving. De voorstellen zullen, naar verwachting, in het derde kwartaal van 2008 aan de leden van NIVRA en NOvAA ter consultatie worden voorgelegd. Na afloop van de consultatietermijn zullen de binnengekomen commentaren wederom worden beoordeeld en gewogen. Gestreefd wordt de definitieve regelgeving in te laten gaan met ingang van 1 januari 2009.

Verder zijn tussen de NOvAA en AFM werkafspraken gemaakt over de toetsingen door de Raad en het doorlopend toezicht door de AFM bij vergunninghoudende accountantsorganisaties die bij de NOvAA zijn aangesloten. Onder meer is afgesproken dat relevante signalen zullen worden uitgewisseld en dat de toetsingen door de Raad zich niet zullen richten op de wettelijke controle-activiteiten. Dit betekent dat de Raad de overige werkzaamheden bij kantoren in hun volle omvang zal blijven toetsen, inclusief het stelsel van kwaliteitsbeheersing dat op deze werkzaamheden van toepassing is. De Raad zal zijn toetsingen niet verrichten in het kader van het toezicht uit hoofde

Toetsingsbeginselen

De Raad wenst te benadrukken dat de toetsingen op een collegiale c.q. coachende wijze worden uitgevoerd. Anticiperend op de inwerkingtreding van de Wta en eventuele vergunningaanvraag bij de AFM, alsmede de door de NOvAA aanvankelijk verwachte rol van de Raad daarbij, is in de voorliggende toetsingsjaren een extra accent gelegd op het toezicht op de wettelijke controlepraktijk. Hierdoor is dit mogelijk anders ervaren. De Raad vestigt in dat verband de aandacht graag nog eens op de volgende kernbeginselen die hij hanteert bij de uitvoering van zijn taken:

- Het door de Raad gehanteerde toetsingskader is gebaseerd op vigerende regelgeving. Alle ontwikkelingen dienaangaande worden nauwgezet gevolgd en wijzigingen worden in het toetsingsinstrumentarium onverwijld door de Raad doorgevoerd.
- Bij de beoordeling van de toetsingsdossiers hanteert de Raad het adagium: "Mild waar het kan, streng waar het moet". Niet het maximale wordt nagestreefd, maar het minimale.
- Een accountantspraktijk wordt in de praktijk nooit op één onderdeel afgetoetst. Een negatief eindoordeel is altijd gebaseerd op meerdere (structurele) tekortkomingen binnen het stelsel van kwaliteitsbeheersing.
- Het principe van "hoor en wederhoor" wordt door de Raad altijd toegepast. Accountantspraktijken hebben een ruime mogelijkheid om inbreng te leveren voordat het eindoordeel door de Raad wordt vastgesteld:
  - De bevindingen van de toetsers worden aan het eind van de toetsingsdag met de betrokken accountant(s) besproken. Hiervan wordt verslag gemaakt.
  - De accountantspraktijk wordt altijd in de gelegenheid gesteld om commentaar te leveren op het toetsingsverslag en argumenten aan te voeren tegen het door het toetsingsteam gegeven advies voor een eindoordeel.
  - Indien de Raad voornemens is af te wijken van het gegeven advies, hetgeen zelden voorkomt (de Raad toetst immers

marginaal), dan wordt de betreffende accountantspraktijk wederom in de gelegenheid gesteld om te reageren op de argumenten van de Raad. Alleen in ernstige gevallen wijkt de Raad af in negatieve zin en dit geschiedt altijd in overleg met het toetsingsteam en betrokkenen. Het komt overigens ook wel voor dat de Raad in afwijking van het gegeven advies komt tot een voldoende eindoordeel.

- De Raad begeleidt in voorkomende gevallen accountantspraktijken om het gewenste kwaliteitsniveau te bereiken middels verbetertrajecten. Er worden gesprekken met AA's gevoerd en worden concrete afspraken ten aanzien van relatief eenvoudige, en binnen korte termijn door te voeren, verbeteringen gemaakt, alvorens te komen tot een eindoordeel.
- De gang naar de tuchtrechter wordt door de Raad ingezet als "ultimum remedium". In dat verband is ook de Verordening op de RvT aangepast. De Raad kan zijn bevindingen thans aan de tuchtrechter voorleggen. Voorheen moest de Raad dit doen, indien er omstandigheden waren die grond konden opleveren voor een tuchtmaatregel (artikel 9).

Toetsingen in de toekomst

Gelijke gevallen dienen gelijk te worden behandeld. Met name daarom is het beleid van de NOvAA om de huidige wijze van toetsen voort te zetten, in ieder geval totdat de gehele toetsingscyclus is afgerond. De bestaande coachende wijze van werken zal gehandhaafd blijven.

van de Wta, maar uitsluitend op basis van eigen bevoegdheden en ten behoeve van eigen doelstellingen. Hierdoor wordt voorkomen dat de wettelijke controleactiviteiten van kantoren dubbel worden getoetst en kan de meer collegiale c.q. coachende insteek van de toetsingen gehandhaafd blijven.

De Raad is zeer tevreden over en erkentelijk voor de wijze waarop toetsers, getoetsten en andere betrokken zich hebben opgesteld ten aanzien van de (her)toetsingen in het verslagjaar. Met het oog op het maatschappelijk belang is het zaak dat de kernwaarden van het accountantsberoep worden bewaakt en dat de

kwaliteit wordt geborgd. De Raad dankt zijn toetsers voor hun toewijding en loyaliteit. "Het is mooi om te zeggen dat je goed bent. Nog mooier is om dat te blijven door de kwaliteit te laten meten en vast te stellen!"⁶ ■

Noten

- 1 Zie voor de integrale tekst van het Verslag van de werkzaamheden Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's 2007 de website van de Raad: www.rvtbaa.nl.
- 2 Besluit van 18 oktober 2006.
- 3 Zie www.novaa.nl
- 4 Dit aantal is inclusief opschorting in verband met aanvraag Wta-vergunning bij AFM en latere intrekking opdrachtbevesti-

ging dan wel latere verzoeken om vrijstelling door accountantspraktijken die een opdrachtbevestiging hadden ondertekend.

⁵ Tot de algemeen aanvaarde normen voor de beroepsuitoefening worden, behalve de door de nationale overheid opgestelde wet- en regelgeving, de jurisprudentie, ontleend aan het tuchtrecht voor accountants, overige jurisprudentie, de verordeningen en de vaktechnische publicaties van de NOvAA, en, indien relevant, ook de door het internationaal georganiseerde accountantsberoep opgestelde normen, gerekend.

⁶ Citaat Fons Jurgens opening Toetsersbijeenkomst 2007, zie openingswoord op www.rvtbaa.nl.